

Mi wor eppetin ei semwenin neenien nèùnèù. Òòm w angei ewe òppwòsun Semweenin Neenien Nèùnèù (human papillomavirus, HPV) me omw cheeki ikà a uruk ewe semwenin HPV, pwan òòm w checheeki òòm w neenien nèùnèù me neenien mwonukòn a toongeni amanawa aramas- Pwan, amanawòòk.

Lèen a toongeni toori ei semwmwen?

Napengeni kanserin neenien nèùnèù mè neenien mwonukòn a esenipaen ewe HPV, ew mènùn paikin mi chèw atun nisoou. Paikinin ewe HPV mei tongeni toori ikà nònnòm w reen napengeni meinisin aramas. Ekewe ra àni me ùnùmi suupwa apwan toongeni awattenò efeiengawen aan epwe ùriir ei kanserin neenian nèùnèù.

Ewe chòòn anisuk reen pechekùnen inisumw (tòkter) a toongeni sinei ika a toruk ei samwau reen chèk aan katon fichii neefèngum (ierum), porausen inisum seni oomw upwutiw toori ikenai, me ifa ussun nònnòm wumw; a pwan toongeni erenuk meet sòkkun eppetin samwau mei namwot me aùchchea ngonuk.

**fiungeni
kanser.**

Ka TONGENI ekisaatiw anen epwe toruk ei kanser nupwen ka:

- Angei safean HPV, ikà en mei tuufichin angei;
- Awora fansoun nò chuuri tòkter reen chekin an feefin neenien mwonukòn ika HPV; pwan
- Ukutiw me àni ikà ùnùmi suupwa (sia toongeni anisuk!).

Angei sàfei me nò chekii inisumw, pwun kopwe sinei ekkei àsissinnen ei samwau:*

- Sia pesei ewe sàfean HPV ngeni kewe fepwun rese mo piin akangei ei sàfei nge ieriri a toori engoon-me-ùnùngat pwan kewe ieriri a kis seni rùwe-me-onu (26).
- Ekkewe watte ra ier neefinen ruwe-me-fisu (27) me fàik-me-nimwu (45) ra pwan toongeni angei ei sàfei. Eisini noumw we tòkter.
- Kopwe chechchekii òòm w we neenien mwonukòn me pwan cheekin HPV.
- Fetaà sonuk cha mi watte me ekkewe sòkkun nimengngaw mi sòkkonò, àweewe atun òòm w nisoou me neefinen òòm w semwenin maram.
- Metek epin upwomw (nukomw), ikà metek atun nisoou.
- Ekkesiiwin fetànin me masowen òòm w pinchè.

Ekkei esiissin ra pwan toongeni toruk nge esapw ren esenipaen ei kanser.

Ikà ka tepereni ekkei esiissin, mwittir kèkkèèri noumw we tòkter.

*Nepoputan, mei weires òòm w kopwe tepereni ei kanser ina ren a fokkun namwot me auchchea kepwe chek. *Kàè ussun ei sàfeian HPV me ifa ussun àn epwe ànisuk àn esapw uruk ei kanserin ikà semwenin neenien nèùnèù. Ka toongeni àià ei Quick Response Code (QRC) òòm w kopwe katon ei kachito.—>*

